

PROIECTE NAȚIONALE

PROIECTUL „EDUCAȚIA DE CALITATE ÎN MEDIUL RURAL DIN MOLDOVA”

Nadejda VELIȘCO

Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova

The project has four components:

- Improving of Teaching and Learning Quality in Rural Schools
- Enhancement of Access and Equity in Rural Schools
- Enhancement of Human Resources Employment
- Strengthening of Planning and Monitoring in Education

All these four components will contribute to accomplish the principal project's objective - improving the quality of education in the rural area of Republic of Moldova.

The present project is implemented by the Ministry of Education and Youth of Republic of Moldova, according to the World Bank procedures. The implementation of each component and sub-component is directed by one department or board of the Ministry and has not a separate implementation unit. The implementation period of the project is 2006-2010.

Obiectivul principal al Proiectului „Educația de calitate în mediul rural din Moldova” este îmbunătățirea calității educației în mediul rural din Moldova.

Proiectul include **patru componente:**

- **ameliorarea calității predării-învățării în școlile rurale;**
- **sporirea accesului și echității în școlile rurale;**
- **sporirea eficienței utilizării resurselor;**
- **fortificarea planificării și monitorizării în educație.**

Fiind realizate în ansamblu, cele patru componente vor contribui pe deplin la atingerea obiectivului principal al Proiectului – îmbunătățirea educației în mediul rural din Moldova.

Prezentul Proiect este implementat de către Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova, în conformitate cu procedurile Băncii Mondiale. Implementarea fiecărei componente și subcomponente este pusă în sarcina unui departament sau direcții a Ministerului și fără o unitate separată de implementare. Perioada de implementare a proiectului – 2006-2010.

Indicatorii de performanță ai proiectului

Indicatorii-cheie care vor permite măsurarea performanțelor Proiectului față de obiectivul său principal sunt:

- se vor îmbunătăți rezultatele școlare medii ale elevilor din școlile rurale;
- se va micșora decalajul dintre rezultatele școlare medii ale elevilor din școlile rurale și urbane;
- Moldova va participa în cel puțin un program de evaluare internațională, inclusiv elaborarea, implementarea și diseminarea rezultatelor;
- liceele (100%) vor primi ghiduri curriculare pentru clasele X-XII;
- 100% din cadrele didactice care predau în clasele X-XII vor fi formați conform noului curriculum;
- liceele rurale (80%) vor primi echipament nou și materiale pentru clasele X-XII;
- 100% din propuneri pentru obținerea granturilor de calitate pentru școlile rurale vor avea un nivel acceptabil de calitate;
- 80% din personalul relevant al MET din centru și din raioane vor fi formați și vor participa în mod satisfăcător în procesul CCTM;
- formula revăzută de finanțare a școlilor va fi implementată la nivel național;
- 30% din școli din raioanele-pilot vor deveni autonome.

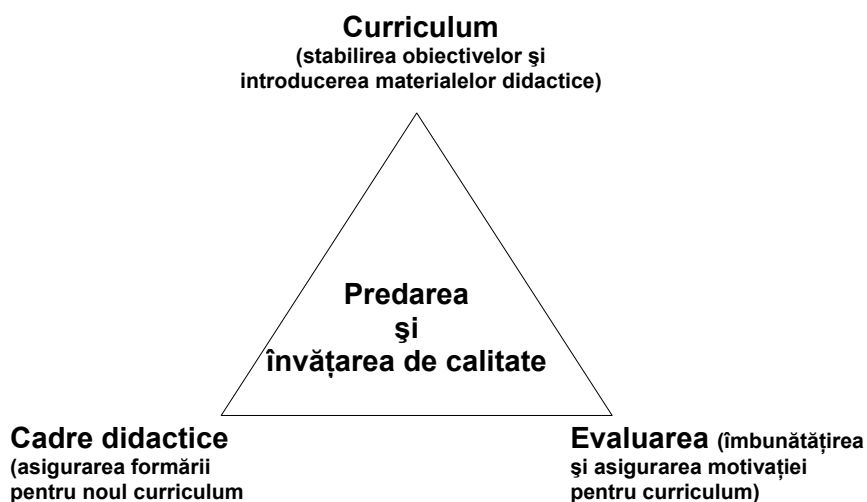
Atingerea indicatorilor menționați este monitorizată de către Bancă și MET în calitatea sa de agenție de implementare.

Activitățile în cadrul componentelor Proiectului s-au desfășurat în conformitate cu Planul de acțiuni pe anul 2006-2007 aprobat de Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova. Proiectul a demarat oficial la 7 august 2006. Anticipat au fost realizate activități care au contribuit la pregătirea și implementarea Proiectului: seminare de formare a cadrelor didactice (Dezvoltarea resurselor umane pentru modernizarea curriculumului de liceu; Managementul curricular și managementul calității; Formarea continuă a personalului didactic); traininguri pentru viitorii utilizatori de granturi, pentru utilizatori-operatori și pentru personalul ministerului în problemele managementului unui proiect; au fost revăzute, descongestionate și editate curriculumuri la toate disciplinele de studii din ciclul liceal. Anticipat au fost elaborate documentele de licitație pentru concursul de procurare a echipamentului școlar. Au fost elaborate, editate și difuzate în toate instituțiile de învățământ cataloagele cu listele de echipamente. Liceele au studiat cataloagele, au selectat echipamentul necesar și au prezentat comenzile ministerului.

Componenta 1. Ameliorarea calității predării-învățării în școlile rurale

Obiectivul principal al Componentei 1 este îmbunătățirea calității și a relevanței predării și învățării în școlile rurale, în special pentru liceu (clasele X-XII).

Aceasta se va realiza prin modernizarea și întărirea de către MET a celor trei sisteme pedagogice de bază: **curriculum** (îmbunătățirea și modernizarea curriculumului, precum și asigurarea sistemului cu materiale educaționale și manuale noi), **predare** (dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și a personalului în contextul și structura curriculumului nou) și **evaluare** (evaluarea obiectivă, profesionistă și eficientă, precum și monitorizarea cunoștințelor elevilor). Aceste sisteme trebuie să fie dinamice și funcționale, iar componenta are menirea de a le îmbunătăți integrarea și sinergia (a se vedea diagrama de mai jos).

Diagramă.

Subcomponenta 1.1. Modernizarea Curriculumului pentru clasele X-XII

Obiectivul subcomponentei este încheierea modernizării Curriculumului Național prin revizuirea, testarea și implementarea curriculumului pentru clasele X-XII, precum și prin suportul oferit acestuia (manuale și materiale educaționale noi).

Activitățile de implementare a subcomponentei 1.1. vor fi orientate spre următoarele direcții principale:

- raționalizarea structurilor instituționale implicate în procesul de modernizare permanentă a Curriculumului Național, în special, în segmentul său liceal;
- ameliorarea calității Curriculumului Național din Republica Moldova;
- asigurarea procesului de predare-învățare cu manuale noi pentru ciclul liceal (cl.X-XII), dotarea școlilor din mediul rural cu echipament didactic la unele discipline și arii curriculare.

Subcomponenta 1.2. Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice pentru clasele X-XII

Obiectivul subcomponentei 1.2. este de a crea un program integrat pentru formarea profesorilor care va susține implementarea curriculei pentru clasele X-XII (nivel liceal).

Implementarea subcomponentei are în vedere realizarea programului integrat de formare a personalului didactic din liceele aflate în mediul rural (raioanele menționate în program). Programul integrat de formare a personalului didactic din liceele din mediul rural va urmări dezvoltarea competențelor psihopedagogice ale cadrelor didactice în așa fel, încât aceasta să ajute la o mai bună învățare școlară în sistem. Formarea va avea loc prin: (a) dezvoltarea unor module (ghiduri) de formare profesională continuă care vor ilustra metode inovative de predare și învățare; (b) derularea unui set integrat de dezvoltare profesională complexă către toți profesorii din liceele din mediul rural.

Subcomponenta 1.3. Crearea Agenției de evaluare și examinare

Obiectivul acestei subcomponente este de a crea o Agenție de evaluare și examinare eficientă pentru evaluarea elevilor, examinarea și testarea, acreditarea și fortificarea capacităților naționale pentru măsurări în educație. Proiectul se va ocupa, de asemenea, de consolidarea sistemului de securitate a examenelor, în special, a examenului de bacalaureat, cu o importantă miză în sistem.

Implementarea subcomponentei se va realiza în următoarele etape:

- dezvoltarea capacităților instituționale pentru evaluarea națională – crearea AEE;
- dezvoltarea resurselor umane pentru evaluare;
- dezvoltarea unei concepții coerente a evaluării și a unei culturi a evaluării în sistem;
- implementarea examenelor și a evaluărilor internaționale.

Componenta 2. Sporirea accesului și echității în școlile rurale

Obiectivele componentei 2. Principalul obiectiv al acestei componente va fi asigurarea școlilor rurale și a comunităților sărace cu resurse suplimentare pentru a îmbunătăți calitatea educației și accesul la serviciile educaționale prestate. Un alt obiectiv ar fi fortificarea capacității acestor școli de a-și administra prioritățile, resursele și rezultatele educaționale. Aceste obiective vor fi îndeplinite prin acordarea resurselor suplimentare școlilor eligibile care, la rândul lor, vor trebui să-și administreze aceste resurse într-un mod transparent și eficient, precum și să fie responsabile pentru rezultate. Aceasta le va pregăti pentru implicarea în eforturile de trecere la autonomia școlară susținută de Componenta 3 a Proiectului.

Beneficiarii și rezultatele componentei. Beneficiarii-țintă vor fi actualii și viitorii elevi care frecventează școlile sărace din sate (numărul acestor școli fiind estimat la 1100). Rezultatul componentei va fi, în primul rând, calitatea îmbunătățită a materialelor în școlile identificate și selectate de către comunitatea școlară în corespundere cu pachetul de resurse disponibil. Dat fiind însă caracterul dictat de cerere al acestei componente, nu este posibil a prezice rezultatele componentei în mod exact. Vor exista două tipuri de instrumente: granturi de echitate pentru școlile rurale și granturi de calitate pentru școlile rurale.

Subcomponenta 2.1. Granturi de echitate pentru școlile rurale

Obiectivul acestei subcomponente va fi dotarea școlilor rurale eligibile cu echipament de bază pentru predarea disciplinelor școlare din planul-cadru de învățământ.

Activitățile de implementare a subcomponentei vor fi orientate spre achiziționarea de echipament didactic la fizică, chimie, biologie și la artiile: Arte, Tehnologii, Limbă și Comunicare etc.

Subcomponenta 2.2. Granturi de calitate pentru școlile rurale

Obiectivul acestei subcomponente va fi dotarea unui număr de școli rurale eligibile cu echipament de bază pentru predarea disciplinelor școlare în baza unor propuneri de granturi elaborate de către școli și comunități.

Activitățile de implementare a subcomponentei vor fi orientate spre următoarele direcții principale:

- elaborarea, evaluarea și aprobarea propunerilor pentru granturi de calitate;
- furnizarea echipamentului didactic selectat de școli și comunități în cadrul programului de granturi;
- evaluarea impactului programului de acordare a granturilor.

Realizări în perioada 2006-2007

Pentru a realiza activitatea de coordonare, monitorizare și evaluare a proceselor și produselor curriculare a fost creat Consiliul Național pentru Curriculum și grupurile de coordonare pentru fiecare arie curriculară stabilită în Curriculumul Național al Republicii Moldova: Limbă și Comunicare; Educație socioumană; Matematică și Științe; Tehnologie; Sport; Arte. Grupurile de lucru au fost create pentru toate disciplinele reprezentate în Planul de învățământ pentru liceu. Fiecare grup de lucru al disciplinei are 3 membri care sunt concepitori de curriculum, cadre didactice de la universități pedagogice, profesori preuniversitari etc.

Prin concurs a fost selectat un grup de specialiști privind elaborarea ghidurilor curriculare la toate disciplinele de liceu și a Cadrului de referință al Curriculumului Național. Toate manuscrisele prezentate au fost înaintate spre evaluare și avizare de către profesorii din mediul rural. Ghidurile curriculare și Cadrul de referință a Curriculumului Național au fost aprobate la Consiliul Național pentru Curriculum. Pentru editarea materialelor curriculare a fost aprobată de Banca Mondială (BM) lista editurilor eligibile. În baza documentelor prezentate la concurs pentru editarea ghidurilor curriculare a fost selectată editura „Știința”. Au fost editate toate ghidurile în limbile română și rusă: 26 mii de exemplare de ghiduri în română, 11 mii – în rusă și 300 – în limbile minorităților. Cadrul de referință al Curriculumului Național a fost editat în număr de 3000 exemplare în limba română și 1000 exemplare în limba rusă. În acest mod au fost asigurați cu materiale curriculare profesorii din liceele republicii, din colegii, universități și școli medii.

Conform planului activităților de implementare a componentei 1 a Proiectului „Educația de calitate în mediul rural din Moldova”, în perioada 10 aprilie-24 aprilie 2007 Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova a organizat seminare de instruire a formatorilor locali din licee în implementarea curriculumului modernizat la următoarele discipline: limba și literatura română, limba și literatura română în școala alolingvă, limba și literatura rusă, limba și literatura bulgară, limba și literatura ucraineană, limba și literatura găgăuză, limba franceză și spaniolă, limba engleză și germană, fizica, chimia, biologia, educația fizică, matematica, informatica, istoria, geografia și literatura universală. Seminarele s-au desfășurat în centrele metodice din raioanele-pilot: Râșcani, Dondușeni, Florești, Rezina, Telenești, Nisporeni, Anenii Noi, Leova, Cimișlia, Comrat. Membrii grupurilor de coordonare pe discipline, specialiștii Direcției Învățământ Preuniversitar au desemnat 92 de formatori naționali în baza calificărilor indicate, pe baza CV. Au fost selectați 18 consultanți pentru elaborarea suportului de curs al trainingului. A fost selectat prin concurs prestatorul de servicii la formarea cadrelor didactice – Centrul Educațional Prodidactica, aprobat de BM.

Prin acord cu Ministerul Educației din Finlanda a fost realizată vizita de studii pentru reprezentanții structurilor instituționale implicate în modernizarea curricula, în perioada 10-16.12.2006. Au fost organizate întâlniri cu responsabili de la Ministerul Educației și Tineretului al republicii Moldova, Consiliul Național pentru Educație, Departamentul de Științe Aplicate ale Educației, vizitarea școlilor rurale din Lohja, Karstu, Hinthaara, a liceului Pohjois-Haaga, studierea experienței, discuții cu cadrele didactice.

La 12.01.07 a fost lansat concursul pentru angajarea consultantului privind elaborarea „Standardelor de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul secundar general”.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 25.12.06, pe lângă Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova a fost creată Agenția de Evaluare și Examinare (AEE). Au fost selectați prin concurs consultanții internaționali pentru dezvoltarea instituțională a AEE și pentru elaborarea instrumentelor moderne de evaluare. Consultantul internațional selectat pentru dezvoltarea instituțională a AEE a acordat Agenției de Evaluare și Examine asistență în perioada 03.03-10.03.07. A fost selectat consultantul pentru elaborarea Caietului de sarcini a soft-ului specializat pentru AEE.

În lunile octombrie–decembrie a fost realizat stagiul de formare pentru directorii de liceu în problemele scrierii proiectelor pentru obținerea granturilor de calitate și stagiul pentru membrii comitetelor raionale de examinare și aprobare a granturilor (CREAG) privind evaluarea propunerilor. La lucrările seminarelor au participat 336 directori de liceu și 144 membri ai GREAG. Seminarele au fost susținute cu suportul Fondului de investiții sociale din Moldova și s-au desfășurat în zece centre raionale selectate ca centre republicane de formare pe întreaga perioadă a Proiectului.

Până la 15 decembrie toate liceele din republică au participat la procesul de elaborare a proiectelor pentru obținerea granturilor de calitate, au prezentat materialele elaborate CREAG raionale, acestea la rândul lor au consolidat proiectele și le-au prezentat Comitetului Național de Examinare și Aprobare a Granturilor

(CNEAG). La prima rundă de competiție, din 343 de licee rurale au prezentat proiecte 251 de licee. CNEAG a analizat materialele, a efectuat distribuirea încrucișată a proiectelor și le-a înaintat raioanelor spre evaluare. Procesul de evaluare a continuat până la 31 ianuarie 2007. La prima rundă de competiție au fost selectate primele 130 de proiecte și respinse 121. Toate raioanele au primit ordinul cu anexe în care s-a indicat motivul respingerii. Pe parcursul anului va avea loc runda a doua de competiție la care pot participa toate liceele care n-au susținut prima runda.

În luna octombrie a fost anunțată Licitația internațională pentru procurarea echipamentului de laborator la fizică, chimie, biologie și a materialelor didactice la celelalte discipline. Concursul a finalizat la 21 decembrie, la 22 decembrie a avut loc licitația la care au participat 14 companii din Moldova și de peste hotare. Echipamentul procurat urmează a fi distribuit în instituțiile de învățământ din republică până la 1 septembrie 2007.

Un grup de specialiști în domeniul finanțelor de la MET, MF împreună cu reprezentanții a două raioane-pilot (Căușeni și Telenești), au studiat experiența implementării formulei de finanțare a sistemului învățământului din Lituania. A fost selectat prin concurs consultantul local pentru elaborarea prognozei CCTM.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 09.11.06, a fost aprobată componența Comitetului de Supraveghere a Proiectului. Președintele CSP este numit prim-viceprim-ministrul RM Z.Greceanâi. La 8 februarie a avut loc ședința Comitetului de Supraveghere a Proiectului în cadrul căreia au fost abordate problemele stringente ce țin de implementarea Proiectului. Au fost perfectate spre aprobare de către președintele Comitetului de Supraveghere a Proiectului proiectele de dispoziții, scrisori de solicitare a amendamentelor la Acordul de Finanțare și alte documente necesare pentru buna desfășurare a activităților Proiectului.

La 21 martie curent a fost organizat un seminar de mediatizare și promovare a Proiectului la care au participat circa 100 de persoane, reprezentanții direcțiilor raionale de învățământ, primarii din unele localități rurale, specialiștii ministerelor ET, MF, MAPL, reprezentanții BM și alte persoane cointeresate. În cadrul seminarului a fost organizat un atelier de lucru unde s-au discutat procedurile de procurări ale BM, unele reguli și metode noi.

Prezentat la 27.04.2007